

потенціалу на даний час відбувається саме при створенні інноваційно-інтегрованих структур агропромислового профілю.

Крім того, така форма повинна застосовуватися на певному етапі розвитку технічного забезпечення сільського господарства за підтримки держави, оскільки існує можливість зловживання монополієм становити особливо в умовах низького рівня технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва та необхідні заходи державного контролю за ціноутворенням та використанням фінансових ресурсів, адже ринок механізованих сільськогосподарських послуг в умовах низького рівня технічного забезпечення – це ринок, де панує недосконала конкуренція і спостерігаються цінові деформації внаслідок прояву монополізму, дискримінація контрагентів ринку. Мета такого державного впливу повинна мати два різних аспекти: загальноекономічний, спрямований на створення державою таких умов діяльності виробників, за яких фактичні витрати мали б тенденцію до зниження і, відтак, до подальшого здешевлення послуг (в межах доцільного); контроль за відносинами виробника та споживача і усунення проявів монополізму у встановленні цін. Такий процес оптимізації передбачає як встановлення не тільки бажаних значень цінових параметрів, а й вибір відповідних засобів впливу на ціни.

В сучасних умовах розвитку технічного забезпечення сільськогосподарського виробництва паралельно повинні існувати всі форми організаційного використання техніки, оскільки всі вони, хоч і мають певні недоліки, характеризуються позитивно. Водночас, необхідні заходи щодо забезпечення їх реалізації, зменшення впливу негативних факторів та посилення позитивних сторін.

Література:

1. Габор В.С. Організаційно-економічний механізм поглиблення інтеграційних процесів в агропромисловому виробництві / В.С. Габор // Інноваційні економіка. – 2013. – №7. – С. 31-33.
2. Зіновчук В. В. Кластеризація підприємств м'ясопереробної галузі / В. В. Зіновчук, В. В. Рудь // Проблеми економіки. – 2015. – № 2. – С. 258–264.
3. Куц Л. Л. Форми і ступені вертикальної інтеграції підприємств / Л. Л. Куц // Інноваційна економіка. – 2012. – № 5. – С. 42–46.
4. Скоцик В.Є. Організаційно-економічні аспекти оновлення техніки в сільськогосподарських підприємствах Київської області / В.Є. Скоцик, Л.М. Сатир // Економіка та держава. – 2015. – №9. – С. 12-15.

Рябоволик Т.Ф.

*кандидат економічних наук, старший викладач
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна*

ВЕНЧУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ

Сучасний рівень розвитку країни напряму залежить від рівня розвитку інноваційної діяльності, тому впровадження інновацій є головним чинником успіху підприємства, що впливає й на рівень розвитку країни загалом. На сьогоднішній день в Україні розвиток венчурного фінансування інноваційних підприємств знаходиться на початковій стадії, адже венчурні фонди не відповідають світовим реаліям, а саме, мають найгірші інвестиційні можливості у напрямі прямого і венчурного фінансування. Однак Україна продовжує займати статус країни, в якій значну частку займають сировинні галузі

промисловості, й практично не створені умови для ефективного здійснення інноваційної діяльності через різного роду перешкоди (фінансові, політичні, правові), які постають на шляху до реалізації інноваційної моделі розвитку в країні. Інструментом реалізації такої моделі є створення ефективної національної інноваційної системи.

За умов реформування економіки України та її орієнтації на входження у європейську спільноту зумовлює пошук нових джерел фінансування для модернізації виробничих секторів економіки країни, зокрема інвестування інноваційної діяльності.

Одним із джерел для такого швидкого переходу, являється венчурний капітал. Венчурний капітал є важливим джерелом фінансування для починаючих (наново створених) компаній або компаній, що перебувають у складних умовах (на межі банкрутства чи спадній стадії розвитку), це так званий «ризиковий» капітал [6].

Світовий досвід переконливо свідчить про те, що рівень економічного розвитку кожної сучасної держави безпосередньо залежить від ефективності її політики в інвестиційній сфері.

Варто зазначити, що український ринок венчурного інвестування істотно відрізняється від іноземних ринків. На світовому ринку основними сферами інвестування венчурного капіталу є виробництво напівпровідників, електронних новинок, комп'ютерної техніки, біотехнологій, інформаційної безпеки, генної інженерії та ряду інших. В перспективі знаходиться розробка нанотехнологій. Найпривабливішими сферами для інвестицій в Україні ж знаходиться будівництво, переробка сільськогосподарської продукції, харчова промисловість, роздрібна торгівля. Такі галузі для України є більш привабливими, розповсюдженими та мало ризиковими на відміну від країн ЄС і США, де венчурні інвестиції здійснюються в інноваційні галузі промисловості.

Венчурні фонди в Україні використовуються для оптимізації управління активами фінансово-промислових холдингів та зниження податкового навантаження, тоді як венчурне інвестування (або інвестування ризикового капіталу) у світі залишається одним із найважливіших джерел капіталу для компаній, швидкий ріст та розвиток яких постійно потребує додаткових зовнішніх інвестицій (як правило, це підприємства малого та середнього бізнесу). Венчурні інвестиційні фонди повинні стати головною ланкою зв'язку між інвестиціями та інноваціями як складовими економічного зростання [4].

Найбільш цікавими та перспективними об'єктами для венчурного капіталу є малі інноваційні компанії, орієнтовані на розробку та виведення на ринок наукомісткої продукції на базі високих технологій. Тому досить часто венчурне фінансування пов'язується із прямими інвестиціями в компанії саме технологічного сектора.

Так 2006 рік вважають роком активного розвитку ринку спільного інвестування в Україні. У 2016-2017 роках в зв'язку з інтенсивним зближенням України з країнами ЄС та відповідними політичними та інтеграційними процесами в самій країні зумовило ще більш інтенсивний розвиток спільного інвестування. Більш швидкими темпами зростає кількість суб'єктів ринку які займаються інноваціями чи нововведеннями, збільшилися вартісні показники обсягу ринку, відчутні досягнення показав ринок і за якістю управління активами, але попри це існують фактори, які гальмують розвиток венчурного бізнесу України, а саме: недосконалість законодавчої бази та джерел фінансування інвестицій; нерозвиненість фондового ринку, брак гарантій, для інвестора венчурного бізнесу; нестабільна ситуація в секторі генерації наукових знань; недостатня кількість «якісних» проектів на ринку венчурного інвестування; брак фахівців у сфері венчурного підприємництва; недосконалість інституту захисту інтелектуальної власності та відсутність розвинутої системи комерціалізації, та багато інших [2; 3; 5].

Розглядаючи більш детально перелічені негативні фактори розвитку венчурного бізнесу в Україні хотілося б відзначити, що в українському законодавстві не виокремлено суті та основних завдань «венчурного бізнесу», особливостей взаємодії суб'єктів

венчурного бізнесу. Законодавчу базу, що регламентує інноваційну діяльність вітчизняних підприємств відображає лише два Закони: Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» та Закон України «Про інноваційну діяльність». В цих законах вперше було висвітлено особливості функціонування інвестиційних фондів, проте лише в контексті інвестування у вже існуючий бізнес, однак не зазначено, яким чином відбувається вкладення коштів у новостворений ризиковий бізнес (венчурний бізнес). В Законі України «Про інноваційну діяльність» чітко регламентовано умови здійснення фінансової підтримки венчурного бізнесу Державною інноваційною фінансово-кредитною установою інноваційних проєктів шляхом надання кредитів під заставу майна, укладення договору страхування та поруки, формування гарантій комерційним інститутам тощо, але не відображений чіткий поетапний механізм, як конкретно на практиці це буде здійснюватися [1].

Незважаючи на вище перелічені негативні фактори розвитку венчурного бізнесу, увага до «венчурного» бізнесу в Україні поступово зростає. Це можна пояснити тим, що в умовах інтенсивного науково-технічного прогресу відмова від здійснення ризикових, але перспективних підприємницьких проєктів на практиці несе для економіки та суспільства в цілому загрозу значно більших фінансових втрат, пов'язаних з можливою втратою конкурентоспроможності національних виробників на внутрішньому та зовнішніх ринках.

Таким чином венчурний бізнес в Україні знаходиться на стадії становлення. Для його розвитку необхідне подальше удосконалення державної політики в галузі венчурного фінансування, в тому числі прямої фінансової підтримки.

Отже, лише після проведення ряду реформ Україна зможе привернути до себе увагу світових країн-інвесторів та залучити в свою економіку значний венчурний інвестиційний капітал, який зможе допомогти налагодити ділові стосунки та взаємини із потенційними світовими партнерами. В свою чергу, це спонукає вітчизняних науковців в подальшому більш детально досліджувати дану проблематику.

Література:

1. Закон України «Про інститути спільного інвестування (корпоративні та пайові інвестиційні фонди)» №2299-III від 15 березня 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2299-14>.
2. Зябрева Н. Особенности украинского венчура / Н.Зябрева // Компаньон. – 2002. – №41. – С. 32-35.
3. Кузнєцова І.С. Інститут венчурних інвестицій: стан та перспективи розвитку в Україні / І.С. Кузнєцова // Наука та інновації. – 2008. – Т4. – №1. – С. 87-95.
4. Лазарева С.Ф. Економіка та організація інформаційного бізнесу: Навч. посібник / С.Ф. Лазарева. – К.: КНЕУ, 2002. – 667 с.
5. Федулова Л.І. Інноваційна економіка / Л.І. Федулова. – К.: Либідь, 2006. – 155 с.
6. Venture Capital White Paper 2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iri.jrc.ec.europa.eu/concord-2010/presentations/fricke.pdf>.

